

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Homilia XIV. (juxta Hieronymum XI.) Ab eo loco in quo scriptum est: Heu mihi ego mater; usque ad locum in quo ait: Si conversus fueris, restitutam te. Eodem Interprete.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79842](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79842)

à Sodomorum ruina non comprehendi, ne convertaris retro, ne steteris in regione eorum, ne ad alia pergas loca, sed cum inde discesseris, ascende in montem in quo solo salus est, nomen Jesu Christi, cui est gloria & imperium in sæcula sæculorum, Amen.

ἐν τῇ πενιχρῇ ὁδοῦ, μὴ δὲ ἀλλαχὲ ἄλλῃ
εἰς τὸ ὄρος. καὶ γὰρ ἐστὶ μόνον ὡς τὸ
ὄρεθ'· κυρτὸ ἵππος, ὃ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
εἰς τὰς αἰῶνας, ἀμήν.

HOMILIA XIV.

ΟΜΙΛΙΑ ιδ'

(juxta Hieronymum XI.)

Εἰς τ.

Jer. 15. 10. Ab eo loco in quo scriptum est: *Heumih*
ego mater; ulque ad locum in quo ait:
Si conversus fueris, resti-
tuam te.

Οἱμοὶ ἐγὼ μήτηρ· μέχρι τ. διὰ τὸ τὸ δὲ λέ-
γει κύριος· ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἔσται
καὶ σὺ ἡ σὴν.

Eodem Interprete.

Medici corporum agrotantibus affi-
stentes, & juxta disciplinam artis
suar volentes curare eos qui in infirmitati-
bus constituti sunt, * vident tristitia, inju-
cunda petraçant, & in alienis calamitati-
bus merore proprio conficiuntur: semper
in curis est, nunquam cum lætis consortium
habent: cum vulneratis, cum his quorum
carnes in commodis variis debilitantur, qui
febris astuant, qui dolore torquentur,
jugi servitio perseverant. Et si quis eorum
vult implere medicinam, non indignatur,
non obliviscitur propositi artis suæ postquā
cum his fuerit quos sermo præfatus est. Hæc
idcirco in proœmio diximus, quia & Pro-
phetæ medici quodammodo sunt anima-
rum, & illuc semper ire jubentur, ubi lan-
guentes sunt: *Non enim necesse habent sani*
medicum, sed ii qui se male habent. Quod au-
tem à deliciis agrotantibus medici patiuntur,
hoc sustinent Prophetæ ac magistri ab
his qui curari nolunt. Odio quippe habentur
quasi præcipientes adversum desideria
languentium, quia prohibent deliciis, &
cibis variis uti eos, qui cum sint infirmi, no-
lunt escis infirmorum vesci. Fugiant ergo
inobedientes atque languentes medicos, &
maledictis atque injuriis repellunt, eaque
prorsus iis faciunt, quæ faciat quis inimicis
& hostibus suis. Abominantur enim eos
quasi inimicos venire, quasi id tantummo-
do desiderantes, quomodo dolores & vi-
ctus parsimonia, ex eorum dispositione
nascitur; quomodo acutissimo ferro cor-
pora secant; & execrantur eos quasi aucto-
res tantorum cruciatuum, & non sanitatis

τῶν πληγῶν, ὅτι εἰς τὸ τέλος τῶν μὴ τὴν πόνοι, ἀλλὰ μισῶσιν ὡς πατέρας πόνων μόνον, ἐπὶ
πόνων φερόντων. ὅτι ἡ γὰρ τὰς ἰατρὰς ὁμοῦ· ὁ λαὸς ὧν ἐκείνῳ, εἰ δὲ ποιῶν

Οἱ ἰατροὶ τῶν σωμάτων ὡς τὰς κα-
μνόντων ἐαυτὰς ἀποδόντες, καὶ τὸ βέλημα
τῆς τέχνης τῆς ἰατρικῆς, ὁ δὲ σίπνα καὶ διγκάναν
ἀνδρῶν, ἐπὶ ἀλλοτρίαις συμφοραῖς καρπῶν
ἰδίας λύπας, ἐν αἰεὶ ὁ εἶναι αὐτῶν ἐν πε-
σάσει· ἐδέποτε γὰρ εἰσι μὴ ὑγιαίνοντων ἀλλ'
αἰεὶ μὴ τῶν τραυμάτων. μὴ τῶν νομῶν ἐχόντων,
μὴ τῶν πεπληρωμένων πυλῶν, πυρετῶν, νόσων, πυ-
κλῶν καὶ ἐμβλεταῖς πύσσειας τῶν ἰατρι-
κῶν, ὅτι ἀθανακῆς, ἐδέεται μελῆσαι ἐν βέλ-
ματι τῆς τέχνης, ἥς ἀνείληφεν. ἐπὶ αὐτῇ μὴ τῇ
τῶν νόσων ὡς περὶ καμνόντων. ἔτι δὲ μοι τὸ περὶ
μὴν λέγει. διὰ τὸ καὶ τὰς περὶ τῶν νόσων
εἶναι ἰατροὺς ψυχῶν, καὶ αἰεὶ περὶ διατρέχειν
ὅτι οἱ δὲ ὁμοῦ τῶν ἰατρῶν· ἐν γὰρ ἡμεῖς ἐχα-
σιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροὶ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἐχόντες
ὅτι ἐπὶ πάσχουσιν ὡς τῶν ἀκολάστων καμνόν-
των ἰατροὶ, ἔτι πάσχουσιν καὶ οἱ περὶ τῶν νόσων
ἀσκαλοὶ ὡς τῶν ἐμβλετῶν τῶν ἰατρῶν
ἐκείθεν γὰρ μὴ ὡς, ὡς διατασσόμενοι ὡς τῶν
περὶ τῶν νόσων τῶν καμνόντων· ὡς
κωλύοντες τρυφᾶν ἐν τῇ νόσῳ, τὰς δὲ ἐν νόσῳ
ἐμβλετοῖς μὴ τῶν ἀλλοτρίων τῶν νόσων λαμβάνουσιν
φύλαξιν ἐν οἱ ἀκόλαστοι καμνόντων ἰατροὶ,
πολλὰ αὐτοῖς καὶ λοιδορήσασιν καὶ κακοῦ
τῶν αὐτῶν, ἐπὶ αὐτῶν ὅτι ποτε ἐποίησαν ὅτι ποτε
αὐτῶν ἐχθρῶν. ὅτι ἀνθρώπων γὰρ ἐπὶ οἱ
φίλοι, περὶ τῶν νόσων ἀφορῶντες εἰς τὸ ἀπὸ
τῶν νόσων, εἰς τὸ ἀπὸ τῶν νόσων διὰ τῶν ἰα-
τρῶν

*MS. R.
videntes
eos in xari,
tristitiam
injucunda

Luc. 9. 31.

quomodo videns Hierusalem fleverit super A
 cam, quia dixerit: Hierusalem, Hierusalem
 37. qua occidis Prophetas, & lapidas eos qui ad te
 missi sunt, quoties volui congregare filios tuos,
 & reliqua. Nec non & illa quæ manifeste à
 Mich. 7. 1. Salvatore dicuntur: Heu mihi! quoniam fa-
 ctus sum sicut qui colligit stipulam in messe, & si-
 cut racemos in vindemia, cum non super sit botrus
 ad manducandum uvæ primitiva. Heu mihi
 anima, qui aperui reverens à terra, & qui cor-
 rigit inter homines non est. Omnes in sanguine
 judicantur. Venit enim ut meteret fructus, &
 quasi stipula in segete reperta propter pluri-
 mos peccatores, ait: Heu mihi! quoniam factus
 sum sicut qui colligit stipulam in messe. Venit
 vindemiare botros uvæ in hominibus, & in
 messe sceleribus inventis, dicit: Et sicut ra-
 cemos in vindemia, cum non super sit botrus uvæ
 ad manducandum primitiva. In alio quoque
 loco similia his ad Patrem loquitur dicens:
 12. Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in
 corruptionem? Quid tantopere hominibus
 profui, qui nec in sanguine meo, quem fudi
 pro eorum salute, profecerunt: quæ utilitas
 in sanguine meo, dum descendo de cælis,
 dum venio in terram, dum contumeliis af-
 fector, dum porto corpus humanum? quid
 his omnibus dignum inter homines perpe-
 tratum est? Quæ utilitas in sanguine meo, dum
 descendo in corruptionem? Nunquid confitebi-
 tur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tu-
 am? Tale ergo est quod in Hieremia dicitur:
 Heu mihi mater mea, quare me genuisti virum?
 Non juxta quod Deus Salvator est, dicit:
 Heu mihi mater; sed juxta id quod homo
 Mich. 7. 2. est, sicut in alio Propheta: Heu mihi, inquit
 anima mea, qui a reverens perii à terra, Ani-
 ma autem hominis est quæ conturbatur, & d
 tristis est usque ad mortem, non Verbum
 quod erat à principio apud Deum, quod
 nunquam mceret, nunquam turbatum est,
 nunquam dixit; Heu mihi; neque enim
 Verbum sustinet mortem, sed homo qui
 istos patitur affectus, ut sæpe exposuimus:
 Quare me genuisti, virum qui judicet, & dis-
 cernat omni terra? Si consideres utique Mar-
 tyres condemnatos, & de singulis Ecclesiis
 exhibitos ad tribunal, videbis, quomodo
 per singulos Martyres Jesus condemnatur.
 Ipse enim est qui in perhibentibus divinita-
 ti testimonium judicatur: & hoc fideliter
 suscipies, quia non te dixerit esse in carce-
 re, cum fueris in carcere; non te esurire,

ἀεμόζωσαν ἄλλω ἢ τῷ ζωῆι. τίνα τρέπον καὶ
 ἐκλαυσεν ἰπὶ τῷ ἱερουσαλήμ. κλαίοντες ὁ
 φωνήεντες οἱμοί. καὶ καὶ ἐν τῷ διαγγέλλειν
 ὁ πῶν τῷ ἱερουσαλήμ ἐκλαυσεν ἐπ' αὐτῶν, καὶ
 εἶπεν. ἱερουσαλήμ, ἱερουσαλήμ, ἡ δουλοπρεπὴς
 τὰς περὶ φῆτας, καὶ λιθοβολῶσα τὰς ἀπεστα-
 λμῆνας πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ἠδύλησα ἰπὶ
 συναγαγεῖν τὰ τέκνα (καὶ τὰ ἐξ ἡς. σαφὲς
 ὅτι καὶ τὰτα ἵσως ὁ σωτὴρ λέλειπεν) ἐν τῷ
 οἱμοὶ ὅτι ἐξηθῆναι ὡς συναγὼν καλὰ μὲν ἐν
 ἀμνητῶν, καὶ ὡς ἰπὶ φυλλίδα ἐν τρυγῶν, ὅτι
 ὄντες ὁ σάχρ' ὁ φαγεῖν τὰ πρὸς ὄνονα. οἱμοί
 ψυχὴ, ὅτι ἀπώλεσεν διδραχμὴς δὲ τὸ γῆς, καὶ
 ὁ καὶ ἐθῶν ἐν ἀνθρώποις ἐχ' ἰσάρεα. πα-
 τὴρ εἰς αἵματα δικάζον. ἡλθε γὰρ ὡς συνα-
 γων καλὰ μὲν εἰς ἀμνητῶν ἵνα θείῃ καὶ δι-
 εδοκεῖ πολλὰς ἀμαρτωλὰς, καὶ λέγει ὁμοί ὅτι
 ἐξηθῆναι ὡς συναγὼν καλὰ μὲν ἐν ἀμνητῶν,
 ἡλθε τρυγῶσα καρπὸν ζωῆς ἐν τοῖς ἀνθρώ-
 ποις. διέδοκε πολλὰ ἀμαρτήματα ἐν ἡμῶν, δι-
 α τὰτο λέγει. καὶ ὡς ἰπὶ φυλλίδα ἐν τρυ-
 γῶν, ὅτι ὄντες ὁ σάχρ' ὁ φαγεῖν τὰ πρὸς ὄνονα.
 φησὶ δὲ ἀλαχθ' ὁ ἀπαληψίον τέτοις
 πρὸς τὴν πατέρα λέγων. τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵ-
 ματί μου, ἐν καὶ βιβνὴ μεῖς διαφθορῶν; τί
 ὠφέλεια τῆς πλῆξης τὰς ἀνθρώπους; τί ἄξιον τὸ
 αἵματός, ὃ ἐξέχεα ὑπὲρ αὐτῶν πεποικῆσαι,
 τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματι, τὸ καὶ βιβνὴ με
 ἐξ ἐρανῶν; καὶ ἀπέβηκα, ἡλθον ἰπὶ τῶν
 ἐπιδόκα ἑμαυτῶν διαφθορᾶ, ἐφορεσσα (ὡ-
 μα ἀνθρώπων, τί αὐτῶν ἄξιον κατὰ ὄνονα)
 τοῖς ἀνθρώποις; τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου,
 ἐν τῷ καὶ βιβνὴ με εἰς διαφθορῶν; μὴ ὅτι
 μολοῖσεται τοῖς χεῖρας, ἡ ἀναγγελίᾳ τῶν ἀληθειῶν
 ὅτι; τοῖστο ἐν ἐστὶ καὶ τὸ ἐνθάδε πρὸς ὄνονα
 ὁ σωτὴρ λέγοντες. οἱμοί ἐγὼ μήτηρ, τίνα
 με ἔτεκες ἀνδρα; ἐχ' ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ λέγει
 τὸ οἱμοί ἐγὼ μήτηρ, ἀλλ' ἡ ἀνθρώπου, ὡς ἐν
 τῷ περὶ φῆται. οἱμοί ψυχὴ, ὅτι ἀπώλεσεν δι-
 δραχμὴς δὲ τὸ γῆς. ἡ ὅτι ψυχὴ ἀνθρώπου ἡ,
 διὰ τὸ καὶ τὰτα. διὰ τὸ καὶ τὰτα
 λυπῶν. ὁ ὅτι λόγος, ὅτι δέχῃ πρὸς τὴν
 ἐξέχεα τὸν λόγον ὁ πρὸς ἐχ' θάνατον, ἀλλὰ τὸ ἀν-
 θρώπινον ἐστὶ τὸ ὅτι ἰπὶ δὲ ἀμνητῶν, ὡς πολλὰκις
 παρεστη αὐτῶν. τίνα με ἔτεκες ἀνδρα
 δικάζον καὶ διακρινόν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἐάν τις μοι
 τὰς παντὰς ἐμάρετας δικα-
 ζομένης, καὶ ἐκάστω ἐκκλησίᾳ παριστάμενος τοῖς
 δικασταῖς, ὅτι τίνα τρέπον τις
 χριστὸς ἐν ἐκάστω ἐμάρετων δικάζει. αὐτὸς γὰρ
 ἐστὶν ὁ ἐν ταῖς μέρεσι τῇ ἀληθείᾳ δικα-
 ζομένης. καὶ ὁ πεινῶν πεινῶν ἐξέμαρ, βλέπων ὅτι
 ἐσέ φησιν ἐν αὐτῷ ἐν φυλακῇ, ὅτι
 οὐ γὰρ ἐν φυλακῇ, ἀλλ' ἐαυτὸν. ἐσέ πεινῶντα,
 ὅτι οὐ πεινῶν, ἀλλ' ἐαυτὸν. ἐσέ δι-
 ψάλλοντα.

*MS3. R.
7805.

1 philipp 2,7

*M.S.R.

senjuum
tribuente
sermonem,
si possu-
mus &
aliud quid
manife-
stius.
Ioh. 1. 9.

ЛМС. 2. 52.

Jer. 15, 11.

1. 9b. 1.2

[illegible]

καρδὴ τῆς κακῶν ἡμῶν· ἀλλ' ὅτων τῆς ἀμαρ-
 τωλῶν ἡμῶν, χρεῖς ὡς ἡμῶν ἀπέθανεν· ἐ-
 μη παρῆσθαι ἐν καμῶν τῶν κακῶν ἀποθνήσκον, ἐν καμ-
 ῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν εἰς ἀγαθὰ πορεύσθαι τὸν
 ἐχθρόν· καὶ ἐν τῶν καμῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν, φη-
 σι, τὸ πορεύσθαι τὸν ἐχθρόν ἐγὼ παρῆσθαι ἐν ὑπέρ
 αὐτῶν· πᾶς γὰρ ὁ ἐχθρὸς, ὁ ἀντίδικος ἡμῶν δια-
 βόλος, ὁς ἐβλήθη ἡμᾶς· καὶ σαφὲς ἐν τῶν καμ-
 ῶν τῶν ἐχθρῶν ἐκείνῳ τῷ τῆς ἀνθρώπων
 παρῆσθαι τὸν πατέρα ὁ σωτὴς ἡμῶν, καὶ ἐδείξθη
 αὐτῷ τὴν ἡμετέραν ἀγκυλωστίαν, ἵνα λυτρω-
 θῶμεν, καὶ ῥυθώμεν ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ ταῦτα μὲν
 ὁ σωτὴς ὁ παρῆσθαι ἐξηκείτω, καὶ γὰρ ὁ παρῆ-
 σθαι δυνάμει ταῦτα αὐτῷ εἰσπένει, ὁ δὲ ἡλχθαί
 αὐτῷ· ἔλαξεν ἐν τῶν καμῶν τῶν κακῶν αὐτῶν· ὅτι
 τὰς πᾶσι διακρίνεται ὁ θεὸς πορεύσθαι τὸν λαὸν τὸν
 κατηρησέντα ὑπὸ τοῦ παρῆσθαι ἢ ὑπὸ τοῦ
 χρεῖς, ὁ αὐτὸς λέγει πορεύσθαι αὐτὸν· σίθηρες καὶ
 ἀπολεσάμενον χαλκὸν ἢ ἰσχύος· σιληρὸς, ἀνεν-
 δότος, ὁ δὲ ἐλαυνόμενος, ὅπως τμητική τις καὶ διαι-
 ρεῖσα ἡσυχὸς σε, ὅσα ἐπ' ἀγαθὰ ἔσα ἰσχύς· ὁ
 θησαυρὸς σε εἰς θεονομίαν δώσω, ἀλλὰ λαγ-
 μα διὰ πάσας τὰς ἀμαρτίας σε ἵνας θησαυ-
 ρὸς τῶν ἀμαρτιῶν σου διδόναι εἰς θεονομίαν ὁ
 θεὸς, καὶ διδόναι αὐτὸς ἀλλὰ λαγμα διὰ πά-
 σας τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν· πότερον ποτε τὸς ἐπὶ
 γῆς θησαυρὸς αὐτοῖς· ἕκαστος γὰρ τῶν
 ἀνθρώπων θησαυρίζει· ἐν μὲν φαδλὸς ἐστίν,
 ἐπὶ γῆς, ἐν δὲ αἰθέρι, ἐν ἐργασίᾳ· ὡς ἐδιδάχθη-
 μὲν ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου· ἢ λέγει τὸ λαὸν ἐκείνῳ,
 ὅτι μέλλω διὰ τὰς ἀμαρτίας σου τὸς θησαυ-
 ρὸς σε διδόναι θεονομίαν· ἢ γὰρ εἰς τῶν θη-
 σαυρῶν ἱερεμίας· ἀλλὰ θησαυρὸς ἡσυχίας·
 θησαυρὸς καὶ μωσῆς· τὰς τὰς θησαυρὸς
 ἐλαβεν ὁ θεὸς ἀπ' ἐκείνου τὸν λαόν· καὶ διὰ
 χρεῖς ἐπὶ τὸν· δόθησεν· ἀφ' ὧν ἡ βασι-
 λεία τῶν θεῶν, καὶ δόθησεν· ἔθνη ποιεῖν τὰς
 καρπὸς αὐτῶν· καὶ ἐδωκεν ἡμῖν· δώσω ἐν διὰ
 τὰς ἀμαρτίας σου τὸς θησαυρὸς σε εἰς θεονο-
 μίαν· καὶ ἐδωκεν τὰς θησαυρὸς τὸν λαὸν ἐκείνῳ ἡμῖν
 πᾶσι γὰρ ἐκείνοι· ἐπιστάθησαν τὰ λόγια τῶν
 θεῶν· ἔτα μετ' ἐκείνων ἡμεῖς ἐπιστάθημεν,
 δρόνιων τῶν λόγων τῶν θεῶν ἀπ' ἐκείνων, καὶ δόθησαν
 ἡμῖν· καὶ λέγομεν τῶν δόθησεν· ἀφ' ὧν ἡ βα-
 σιλεία τῶν θεῶν, καὶ δόθησεν· ἔθνη ποιεῖν τὰς
 καρπὸς αὐτῶν, ἐξ ὧν ὑπὸ τοῦ σωτῆρος, καὶ πε-
 πνησέν· ὅχι ὅτι ἡ ἀπ' αὐτῶν ἡ γραφή· ἀλλὰ νῦν ὁκέτι ἔχου τὸν νόμον καὶ τὰς
 παρῆσθαι, ὅχι μὴ θεωρεῖν τὸν ἐν αὐτοῖς νῦν· ἔχου γὰρ τὰ βιβλία· ἀλλὰ πῶς ἦλθεν ἀπ'
 αὐτῶν ἡ βασιλεία τῶν θεῶν, ὁ νῦν τῶν γραφῶν ἦλθεν ἀπ' αὐτῶν· ὁκέτι σώζεται δὴ ἡσυχία
 παρ' αὐτοῖς νομικὴ ἢ παρῆσθαι, ἀλλ' εἰσιν ἀναγνώσκοντες, καὶ μὴ νοῦντες· πεπνη-
 ρωται γὰρ διὰ τὴν χρεῖς ἐπὶ τὴν μίαν τῶν· εἰπον τὸν λαὸν ἐκείνῳ· ἀκοῇ ἀκούετε, καὶ ἔμην
 S 2

precatus est eum in tempore malorum no-
 strorum: neque enim adstitit post tempus
 afflictionis nostrae, sed cum adhuc peccato-
 res essemus, Iesus Christus pro nobis mor-
 tuus est. Si non adstitit tibi in tempore malorum
 eorum, & in tempore tribulationis eorum, exsur-
 gat inimicus: ego adstiti tibi pro eis. Quis au-
 tem est inimicus noster, nisi zabelus, qui
 tribulabat nos, & iugo servitutis premebat;
 adversus quem adstitit Patri Salvator, &
 de captivitate nos liberans reddidit liberta-
 ti. Haec prophetice Dominus dixerit. Po-
 test autem de Propheta eadem dixisse pro
 populo, & in tempore malorum eorum. Su-
 per quem respondit Deus, & loquitur ad
 populum, qui à Salvatore five Propheta
 fuerat accusatus, dicens: Ferrum & operto-
 rium arcum virtus tua dura, indomabilis, qua
 molli non querit, qua vix producat. Fer-
 rum & opertorium arcum virtus tua, id est
 secans & dividens, & bene composita dis-
 turbans, maledicta virtus. Divitius tuas
 thesauros tuos in depradationem dabo gratis.
 Concedit Deus, & dat eos in commutationem
 propter omnia peccata eorum. Utrumne
 hos quos sibi in terra thesaurizaverit?
 unusquisque enim hominum thesaurizat
 sibi; si est peccator, in terra; si justus, in
 caelo, ut nos docuit Evangelium. Aut quod
 dicit, istiusmodi est: Ecce unus thesaurus
 Hieremias, alius thesaurus est Esaias; the-
 saurus erat & Moyses, & reliqui. Hos the-
 sauros abstulit Deus à populo, & per Chri-
 stum qui dixit: Auferetur à vobis regnum Dei,
 & dabitur genti facienti fructus ejus, largi-
 tus est nobis. Dabo ergo propter peccata
 tua thesauros tuos in depradationem. De-
 dit nobis thesauros illius populi Dominus,
 quia primum illis credita sunt eloquia Dei,
 & nobis deinceps attributa. Idque quod
 scriptum est: Auferetur à vobis regnum Dei,
 & dabitur genti facienti fructus ejus, asserui-
 mus jam esse completum. Non quod Scri-
 ptura ab eis ablata sit: habent quippe Le-
 gem & Prophetas, habent volumina divi-
 narum literarum; sed quod non intelligant
 ea. Atque ita regnum Dei ablatum est ab
 eis, dum Scripturae sensus aufertur. Cessavit
 apud eos Legis & Prophetarum interpreta-
 tio: legunt omnia, & non intelligunt. Ex-
 pleta est illa, post adventum Domini pro-
 phetia: Dic populo huic: Auditione audietis,
 & non intellegitis, & cernentes videbitis, &
 non

1er. 15. 12

1er. 15. 13

Matth. 23. 43

Matth. 13

14

